

Подорож до Китаю: життя без Facebook, підкорені гори та вікенд з пандами

Інна СОБКО

Нещодавно Оксана Головка – начальниця відділу наукової, еколого-освітньої роботи та рекреаційного благоустрою Національного природного парку «Дермансько-Острозький» повернулася з Китайської Народної Республіки (КНР), де була учасницею міжнародного семінару з менеджменту природоохоронних територій для країн, що розвиваються. Семінар проходив впродовж 23 днів, в місті Ханчжоу (Hangzhou). Його учасниками були 19 представників з 7 країн (Україна, Боснія та Герцеговина, Куба, Індонезія, Сейшели, Ефіопія, Південний Судан). Програма заходів включала лекції, навчальні тури в природні заповідники, екскурсії містами, презентації досвіду різних країн в сфері менеджменту природоохоронних територій. З 1 по 21 вересня у межах програми разом із учасникам семінару пані Оксана відвідала 6 міст трьох провінцій Китаю. Побувала у шести природоохоронних територіях, 4 музеях, 2 пагодах. Відвідала 2 даосистські

храми та піднімалась у гори Лушань та Цінлянь. А ще Оксана Головка за цей період встигла пожити у 5 готелях та скоштувала страви традиційної кухні у 15 ресторанах. Про свій досвід майже місячного перебування у цій Східній країні пані Оксана люб'язно погодилася розповісти для наших читачів.

– Оксано, розкажіть як Ви стали учасницею цього семінару?

– Ще минулого року я дізналася про такі семінари від колеги з Рівненського природного заповідника – Ростислава Журавчака. І коли у липні прийшла інформація про можливість подати заявку на участь у семінарі – я не роздумувала ані хвилини. В результаті моє резюме відібрали. Загалом, з України окрім мене поїхали ще

двоє учасників: колега із Дніпровсько-Орільського заповідника та спеціаліст із Міністерства екології та природних ресурсів. Усі фінансові витрати нашого перебування взяв на себе уряд Китайської Народної Республіки.

– Розкажіть про отриманий професійний досвід. Що із побаченого у Китаї Вас вразило, як працівника національного парку, і що Ви могли б використати у своїй роботі?

– Система природоохоронних територій Китаю схожа до нашої,

Продовження на 7-й стор. >>>

Подорож до Китаю: життя без Facebook, підкорені гори та вікенд з пандами

<<< Закінчення.
Початок на 9-й стор.

адже базується на природних заповідниках, яку, як і ми, китайці запозичили у Радянському Союзі. Але на відміну нашої розуміння «заповідника» – в якому забороняється будь-яка економічна діяльність, у Китаї розробили певну градацію та виокремили зону, де активно розвивається туризм. Власне, те, як облаштовані маршрути, розвинена інфраструктура мене, як спеціаліста, найбільше цікавило. Крім того, кожен такий заповідник має свою спеціалізацію – це може бути ключовий вид чи екосистема, яку воно охороняють. Для прикладу, китайці мають заповідники, які створено для відтворення популяції панд або рідкісного виду оленів – Мілу. І саме навколо цих тварин там побудовано туризм: розроблено бренд, виготовляється сувенірна продукція. І це справді діє, бо у ці заповідники, аби подивитися на тварин, на вихідні, чи на довгий час, їдуть тисячі відвідувачів. Й, відповідно, це дає ресурс для охорони території в комплексі. Ще зауважу, що панда – це ось на кшталт національного символу Китаю, тому вона там повсюди на сувенірах, одязі тощо. Не менш надихаючим було відвідування заповідника для охорони птахів поблизу Шанхаю, адже у нашому парку ми зараз активно розвиваємо спостереження за птахами.

– Оксано, що Вам найбільше запам'яталося із цих мандрівок?

– Надзвичайно вразив своєю величиною Шанхай. За своєю спеціалізацією ми відвідували тамтешній зоопарк, який абсолютно відрізняється від наших. Там тварини не сидять у тисних клітках, а мають величезний простір. Але чи не найбільше емоцій викликали гори Лушань та підкорення священної для китайців гори Лу. У цьому заповіднику ми відвідали ботанічний сад, бачили як вирощують чай. І, навіть, мали цікаву зустріч із місцевим чоловіком, який займається вирощуванням і продажем чаю. Він розповів нам про сорти чаю, про те, як правильно його готувати та показав чайну церемонію. Може сказати одне, той чай який ми куштували у горах, зовсім не схожий до чаю, що продається у наших магазинах, хоч і має позначку – високогірний китайський.

– Відкриваючи для себе природу Китаю, можливо Вам вдалося розв'язати або ж, навпаки, підтвердити якісь культурні стереотипи про цю країну?

– На жаль, ми не мали змоги багато спілкуватися з місцевим населенням. І чи не єдиний досвід такої комунікації був у крамничках, вуличних базарах чи рестораничках. Насправді, дуже мало китайців говорять англійською. Та все ж, ми могли підкреслити, що люди, хоч дещо менш емоційні, але все ж люб'язні і позитивно налаштовані. Поряд з тим, цікавий момент, що на ринку китайці просто

нереально торгуються. І якщо ти цього не будеш робити, то ризикуєш переплатити у два, а то й три рази. Під час прогулянок, екскурсій мене писмо вразило, як гарно та активно проводять свій час люди старшого віку. Щодо певних побутових моментів, то довгий час було важко звикнути, що в багатьох ресторанах взагалі не подають виделок та ножів. І у Китаї мені дуже не вистачало кави. У них практично відсутня традиція пити зранку цей напій.

– Продовжуючи тему гастрономії, що найоригінальніше Вам вдалося покуштувати і які загальні враження у вас лишилися від китайської кухні?

– У Китаї їжа дуже різноманітна, багата на спеції і подекуди не звична для наших рецепторів, але надзвичайно смачна. Загалом, те меню, яке нам пропонували в рамках програми, організатори намагалися трішки адаптувати для звичних нам смаків. І не зважаючи на це, все було досить гострим. Знову ж таки, відкриттям для мене було, що там не їдять хліб, а замість нього на кожен прийом їжі подають рис. І ще, цікаво, що у Китаї не популярні десерти і не прийнято пити воду під час обіду. Також усім їжу готують і подають такою, яку буде легко їсти палочками. Ще китайці практично не вживають молочну продукцію, але для іноземців ї почали продавати у супермаркетах. Уільний час ми з колегами пробували відкрити для себе вуличну їжу, але нікто так

і не наважився з'їсти смажених скорпіонів, личинок чи тарганів. Та все ж, під час такого гастрономізму я спробувала делікатесну страву із качиних язичків. Ще я довго наважувалась спробувати дуріан. Цей фрукт має жахливий запах, але, говорячи, що на смак просто неперевершений. Лише в останній тиждень я таки наважилась. Може сказати, що особливого задоволення не отримала, він справді пахне дуже неприємно і смак теж мене не вразив. Тому, я так і не зрозуміла, чому навколо цього фрукта так багато ажіотажу. Ну, окрім цього, ми їли жаб'ячі лапки, багато видів м'яса, овочів, морепродуктів.

– Сьогодні Китай у світовій спільноті заявляє про себе як країну, що відкрита для міжнародних туристів. Із власного досвіду, що Ви можете про це сказати?

– Якщо говорити про загальне враження від країни, то я була здивована, якими надзвичайно швидкими темпами Китай розвивається. Про це свідчать просто грандіозні будівництва, інфраструктура та ін. А ще, не зважаючи на те, що ми жили у багатомільйонних містах країни, мову якої ми зовсім не знаємо, кожен з нас відчував себе там впевнено і у безпеці. У китайських містах дуже добре розвинена інфраструктура, на вулиці чи в метро легко зорієнтуватися, багато надписів англійською і все розташовано зручно, а ще кругом бага-

то патрульних, які забезпечують порядок. З неприємного – у місті постійно шум, через що багато людей ходять у пов'язках. Для тих, хто захоче подорожувати літаком, важливою буде інформація, що у внутрішніх перельотах вага багажу повинна не перевищувати 20 кг, а не 23 кг відповідно до міжнародного стандарту. Зрештою, поїздом тут можна подолати 700 км за менш як за 3 год. Його швидкість близько 300 км/год. Також суперечливим фактором є те, що у цій країні є заброньовані Youtube, Facebook, Google та багато інших веб-ресурсів. Цей момент, напевно, викликав певний дискомфорт, та для внутрішнього користування китайці мають власні аналоги. І знову ж таки, їдучи до Китаю треба бути готовим, що іноді доведеться чути гасла комуністичної партії, яка зараз при владі у цій країні. Та все ж, можна з упевненістю сказати, що країна напевно позиціонує себе, як відкриту для туристів державу. І більше того, я дуже рекомендую туди їхати, бо це абсолютно інший світ, який варто відкрити!

На завершення Оксана Головка передає подяку організаторам семінару за високий рівень організації; Міністерству екології та природних ресурсів України за надану можливість учісти в семінарі; всім учасникам – за тепло, дружбу та позитив; українським колегам – за дружню підтримку, оптимізм та незгасне бажання відкривати разом щось нове.